

॥ಶ್ರೀಹರಿಃ॥

ಸತ್ಯದ ಶರಣಾಗತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಗೀತಾ ಪಠನದ ಲಾಭ

सत्यकी शरणसे मुक्ति और गीता पढ़नेके लाभ (कन्नड़)

ಹಿಮಾಲಯಂ ಸಮಾರಭ್ಯ ಯಾವದಿಂದು ಸರೋವರಮ್ |
ತಂ ದೇವ ನಿರ್ಮಿತಂ ದೇಶಂ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ ||

-ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಮ್

ಲೇಖಕ:

ಜಯದಯಾಲ ಗೋಯಿಂದಕಾ

ಅನುವಾದಕ:

ತಂ.ಶ್ರೀ.ನ. ಮೂರ್ತಿ, ತಂಡಗ.

ಸತ್ಯದ ಶರಣಾಗತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ

ಸತ್ -ಈ ಶಬ್ದ ವ್ಯಾಪಕವಾದದ್ದು, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ 'ಸತ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ- ಅವನದೇ ಹೆಸರು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸತ್ ಎಂಬುದರ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ. ಸತ್ಯವೇ ನಿತ್ಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಶಾಶ್ವತ- ಅಮೃತ. ಇದರ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವನು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾನೆ, ಶೋಕ ಮತ್ತು ಮೋಹವನ್ನು ದಾಟಿ ನಿರ್ಭಯ-ನಿತ್ಯ ಪರಮಧಾಮವನ್ನು ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅಭಯ ಅಮೃತ-ಪದವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನೇ ಜನರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೀವನುಕ್ತ, ಜ್ಞಾನೀ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ ಪರಮಾತ್ಮ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನು ಸತ್ ನಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಷಮತೆಯ ದೋಷವಿರಲಾರದು. ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು, ವಾಣಿ ಮತ್ತು ಶರೀರಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವನ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಸಹ ಅಸತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅವನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಚರಣೆಯೂ ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಯಾವ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅಥವಾ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ-

ಯದ್ಯದಾಚರತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತತ್ತದೇವೇತರೋ ಜನಃ|

ಸ ಯತ್ಪ್ರಮಾಣಂ ಕುರುತೇ ಲೋಕಸ್ತದನುವರ್ತತೇ||(ಗೀತಾ ೩|೨೧)

ಅಂತಹ ಪುರುಷನ ಅಂತಃಕರಣ, ಶರೀರ ಮತ್ತು ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸತ್ಯದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವನ ಆಹಾರ-ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನರರತ್ನಗಳ ಜನ್ಮ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ

ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಬೇಕು ಅರ್ಥಾತ್ ಅದನ್ನು ದೃಢತೆಯಿಂದ, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ

ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದರ ಹೆಸರು ಸತ್ಯ. ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ತರಹ, ಸದಾ-ಸರ್ವದಾ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಭಾವದಿಂದ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಸಹ.

ನಾಸತೋ ವಿದ್ಯತೇ ಭಾವೋ ನಾಭಾವೋ ವಿದ್ಯತೇ ಸತಃ|

(ಗೀತಾ ೨/೧೬)

ಹೀಗೆ 'ಸತ್ಯ' ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಂದಘನ ಜೀತನ ಪರಮಾತ್ಮ ದೈವವೇ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರುತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ-

ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ|

(ತೈತ್ತಿ ೨/೧)

ಜೀವಾತ್ಮನೂ ಸಹ ಸತ್ಯ. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅಂಶವಾದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಅವನನ್ನೂ ಸಹ ಸನಾತನ-ನಿತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ-

ಮಮೈವಾಂಶೋ ಜೀವಲೋಕೇ ಜೀವಭೂತಃ ಸನಾತನಃ||

(ಗೀತಾ೧೫/೭)

ಗೀತೆಯ ೨ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ೧೭ ರಿಂದ ೨೧ ಮತ್ತು ೨೩ ರಿಂದ ೨೫ನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಸನಾತನ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಶರಣಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಜೀವನು ಮಾಯೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಂದಘನ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸತ್ಯ, ಆದುದರಿಂದ ಅವನ ಹೆಸರೂ ಸಹ ಸತ್ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ-

ಓಂತತ್ಸದಿತಿ ನಿರ್ದೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಸ್ತವಿಧಃ ಸ್ಮೃತಃ|

(ಗೀತಾ ೧೭/೨೩)

ಓಂ, ತತ್, ಸತ್- ಈ ಮೂರು ಹೆಸರು ಬ್ರಹ್ಮನು ತಿಳಿಸಿದವುಗಳು. 'ಸತ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಭಾವನ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಾಚಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು 'ಸತ್'ನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಆಧಾರ ಸತ್ಯ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ವಾಯು, ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲಾ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿವೆ. ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ವಾಯು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಸಹ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಅರ್ಥಾತ್ ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣ, ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಾಧು-ಭಾವದಲ್ಲಿ 'ಸತ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ; ಅರ್ಥಾತ್ ಯಾವ-ಯಾವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣ, ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಾಧುಭಾವವಿದೆಯೋ ಅದು ಸದ್ಗುಣ, ಸದ್ಭಾವ ಮತ್ತು ಸತ್ಕರ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿಯೇ ಲೋಕ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

ಸದ್ಭಾವೇ ಸಾಧುಭಾವೇ ಚ ಸದಿತೈತ್ತಯುಜ್ಯತೇ।

ಪುಶಸ್ತೇ ಕರ್ಮಣಿ ತಥಾ ಸಚ್ಚಬ್ದಃ ಪಾರ್ಥ ಯುಜ್ಯತೇ॥

(ಗೀತಾ ೧೭/೨೬)

ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ, ದಾನ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸುಗಳೂ ಸಹ ಸತ್ಕರ್ಮ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಿಷ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ 'ಸತ್' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕರ್ಮವೂ ಲೋಕ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಕರ್ಮವೆಂದೇ ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

ಯಜ್ಞೇ ತಪಸಿ ದಾನೇ ಚ ಸ್ಥಿತಿಃ ಸದಿತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ।

ಕರ್ಮ ಚೈವ ತದರ್ಥೀಯಂ ಸದಿತೈವಾಭಿಧೀಯತೇ॥

(ಗೀತಾ ೧೭/೨೭)

ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಸತ್ಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಸಹ, ಅದು ಸತ್ಯವೆಂದೇ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ-ಎಂಬ ಮಾತು

ಸಿದ್ಧ. ಆದುದರಿಂದ ಸತ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವವನ ಕಾಯಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ವಾಚಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ-ಅಂದರೆ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಸತ್ಯ-ಭಾಷಣ

ಕಪಟ, ಶಬ್ದ-ಚಾತುರ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟಿಲ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನೋಡಿದ್ದು, ಕೇಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಇದ್ದದ್ದು-ಇದ್ದಂತೆಯೇ-ಕಡಿಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ-ಹೇಳುವುದೇ ಸತ್ಯ-ಭಾಷಣ ಅಂದರೆ ನಿಜ-ಹೇಳುವುದು. ನಿಜ-ಹೇಳುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪುರುಷನು ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ವಿಷಯಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಧ್ಯಾನವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು-

೧. ಸ್ವತಃ ತಾನು ಎಂದಿಗೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬಾರದು ಮತ್ತು ಯಾರನ್ನೂ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಸಬಾರದು. ಇತರರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಅಥವಾ ಅವನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕಿ ಯಾರು ಅವನಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಸ್ವತಃ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗುರುತರವಾದ ಮಿಥ್ಯಾಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಂತೆ. ಏಕೆಂದರೇ ಅವನಿಂದ ಸುಳ್ಳಿನ ಪ್ರಚಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವನನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲೂ ಬಾರದು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೌನ ವಾಗಿರುವುದೂ ಸಹ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳೆಂದೇ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು-ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬಾರದು.

೨. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಯಾರನ್ನೂ ದೂಷಣೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಹೊಗಳಲೂ ಬಾರದು. ದೂಷಿಸುವ-ಹೊಗಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಭಯ ಮತ್ತು ಉದ್ವೇಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ವಶನಾಗಿ ಅವೇಶದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ನಿಂದಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೂ

ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಸುವುದಂತೂ ತೀರಾ ಅನುಚಿತ. ವಿಶೇಷವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆ ದೊರೆತಾಗ, ಏನಾದರೂ ಹೊಗಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾರು ಅಧಿಕ ಸ್ತುತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದ ಪರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾಂತರದಿಂದ ಅದು, ಆ ಸ್ತುತಿಯು ನಿಂದನೆಗೆ ಸಮವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಯಾರು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರನೋ, ಅವನ ಹೊಗಳಿಕೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಹೋದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯುಂಟಾಗಿ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸುಳ್ಳು ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಸ್ವತಃ ತನಗೂ ಮತ್ತು ಯಾರ ಸ್ತುತಿಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅವನಿಗೂ ಸಹ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಾನಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಮಾತು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ನಿಂದೆಯಾಗಲಿ-ಸ್ತುತಿಯಾಗಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರದ್ದಾದರೂ ನಿಂದೆ-ಸ್ತುತಿಗಳ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವವನ ನಡತೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಂದೆ-ಸ್ತುತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ದೋಷವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಳಿ ಆಗ್ರಹ ಪಡಿಸಿದರೆ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಯಥಾರ್ಥ ದೋಷವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದೂ ಸಹ ನಿಂದೆಯಲ್ಲ.

೩. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ (ಮುಂದೆಂದೋ) ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂತಹ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಿ-ಹೆಚ್ಚಿಗೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. 'ನಾನು ನಾಳೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭೇಟಿಯಾಗುವೆನು' ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳುವುದು. ಆದರೆ

ಏನೋ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಾಳೆ ಬರುವ ವಿಚಾರವಿದೆ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿದೆ' ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

೪. ಯಾರಿಗೂ ಶಾಪ ಅಥವಾ ವರ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಪ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪಾಪಕ್ಕೂ ಸಹ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸ್ವಭಾವ ಕೆಟ್ಟುಹೋದದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯದ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ಪತನವಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಹುಡುಗಾಟ ಆಡಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಏನೋದದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನು ನಾವು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಭಾವವುಂಟಾಗಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಘಾತವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವುಂಟು.

೬. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕಟಾಕ್ಷಗಳ ವಚನಗಳನ್ನೂ ಆಡಬಾರದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸುಳ್ಳು, ಕಪಟ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾದಿ-ದೋಷ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.

೭ . ಶಬ್ದ ಚತುರತೆಯ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂತಹ ಶಬ್ದಗಳಿಂದೇನೋ ಯಾವ ಮಾತೂ ಸತ್ಯವೇ, ಆದರೆ ಅದರ ಆಂತರಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ರಾಜಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ತನ್ನ ಗುರು-ಪುತ್ರ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಎಂಬ ಆನೆಯ ಆಶ್ರಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಬ್ದಚಾತುರ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅದು ಮಿಥ್ಯವಾದ ಮಾತೆಂದೇ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೮. ಮಿತಭಾಷಿಯಾಗುವುದು ಅರ್ಥಾತ್ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಮಯ

ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ಮರೆವಿನಿಂದ ಅಸತ್ಯವಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಸತ್ಯದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಭಯ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಾದಿ ದೋಷಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸತ್ಯವು ನೆಲೆಯೂರಿದಾಗ ಮೇಲಿನ ದೋಷಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೇ ದೋಷದ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಸಹ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ಯದಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾಗಿಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕ ದೋಷಗಳಿಗೆ ವಶನಾಗಿ ಅಸತ್ಯನು ಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ?

ಸತ್ಯ ಹೇಳುವ ಪುರುಷನು ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಕಪಟಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಎಚ್ಚರಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಸತ್ಯದ ನುಡಿಯಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹಿಂಸೆ ಯುಂಟಾಗುವುದಾದರೆ ಅದು, ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತ-ಕರ್ಣಪರ್ವದ ೬೯ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೌಶಿಕ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಥೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೌನವಾಗಿರುವುದು ಅಥವಾ ಮಾತನಾಡದಿರುವುದೇ ಸತ್ಯ. ಹೌದು, ತನ್ನ ಅಥವಾ ಇತರರ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಪವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಪಟವಿದೆಯೋ ಆ ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಹೇಳುವ ಮನುಷ್ಯನು ತಿಳಿದೂ-ತಿಳಿದು ಸತ್ಯದ ಎಷ್ಟು ಅಂಶವನ್ನು ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಭಾವದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಅಷ್ಟೇ ಅಂಶವನ್ನು ಕಳ್ಳತನಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂಸೆ-ಕಪಟ, ಇವೆರಡೂ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಕಪಟಗಳು ಲೇಶಾಂಶವೂ ಸಹ ಇದ್ದರೂ ಆ ಸತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸುಳ್ಳು ಎಂದೇ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ವಿಷಯೀ ಮತ್ತು ಪಾಮರರಾದ ಪುರುಷರು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆಯೇ

ಪ್ರಮಾದವಶರಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸತ್ಯ-ನುಡಿಯುವುದರ ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಅವರ ಪತನವೂ ಸಹ ಫಲತಃ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ; ಆದರೆ, ಯಾರು ವಿಚಾರಶೀಲರೋ ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನೇನೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಂದಲೂ ಸಹ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯದ ಪಾಲನೆ ಕಠಿಣ. ಅನಂತ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಸತ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿ ದುಷ್ಕರ. ವಿವೇಕ-ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರು ಸತ್ಯದ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಪಾಲನೆ-ಇದರ ಸ್ಥಿರತೆ ಸಂಭವವಿದೆ ಅಸಾಧ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಯಾರು ಸತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅರ್ಥಾತ್ ಯಾರ ಅಂಗಾಂಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಸತ್ಯದಿಂದ ಓತಪ್ರೋತವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅವನ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಅವನು ಏನೇನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಹರ್ಷಿ ಪತಂಜಲಿಯೂ ಸಹ ಯೋಗಪಾದ ೨ ಸೂತ್ರ ೩೬ ರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-

‘ಸತ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಕ್ರಿಯಾಫಲಾಶ್ರಯತ್ವಮ್’

ಅಗಸ್ತ್ಯರ ವಚನಾನುಸಾರ ನಹುಷನ ಪತನ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವ ಪುರುಷನು ನಿರ್ಭಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಭಯವಿರುವವರೆಗೂ ಅವನು ಯಥಾರ್ಥವಾದುದನ್ನು ಹೇಳುವವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಯದ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಕೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಕ್ಷಮಾಶೀಲನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ವಶೀಭೂತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರೋಧವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ಯಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರೋಧೋನ್ಮಾದದಿಂದ ಅವನು ಏನೇನು ಬೊಗಳುತ್ತಾನೋ ?

ಸತ್ಯ-ಪಾಲನೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿರಭಿಮಾನತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಗುವ ಕಡೆ ಡಂಭ

ಮತ್ತು ಕಪಟಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಇವು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸತ್ಯವು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿಯೂ ಕಪಟಿ ಮತ್ತು ಜಂಭಗಾರರಾದವರು ಸತ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಪತನವಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯ ನೆಲೆಗೊಂಡಾಗ ಆ ಸತ್ಯವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕಾಮವಿಕಾರವಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೋಗಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ-ಯಾವ ಅನರ್ಥ ಮಾಡಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ? ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಮವೇ ಪಾಪಗಳ ಮೂಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಮಕ್ಕೆ ವಶವರ್ತಿಯಾದ ಕಾಮೀ ಪುರುಷನು ಸುಳ್ಳು, ಕಪಟ, ಹಠ ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳ ಗಣಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯದ ಪೂರ್ಣ ಪಾಲನೆ ಯಿಂದ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರ ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ಯದ ಪಾಲನೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ದಯೆ, ಶಾಂತಿ, ಕ್ಷಮೆ, ಸಮತೆ, ನಿರ್ಭಯತೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣಗಳ ಭಂಡಾರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ಯ ಹೇಳಲು ಕಟಿಬದ್ಧನಾಗಿ ವಿಶೇಷರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು.

ಸತ್ಯ-ಆಹಾರ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ ತನ್ನ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಅವನು ಯಾವ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅದರ ಹೆಸರು ಸತ್ಯ ಆಹಾರ.

ಆಯುಃ ಸತ್ತ್ವಬಲಾರೋಗ್ಯಸುಖಪ್ರೀತಿವಿವರ್ಧನಾಃ|

ರಸಾಃ ಸ್ವಿಗ್ಧಾಃ ಸ್ಥಿರಾ ಹೃದ್ಯಾ ಆಹಾರಾಃ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಪ್ರಿಯಾಃ||

(ಗೀತಾ ೧೭/೮)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೂ ಸಹ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ದಾನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡದೆ ಯಾರು ಯಾಚನಾ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ತನ್ನ ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ನೆಯೋ ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ನಿಂದನೀಯನೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪಿನ ನಾಶ, ಆಲಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಕರ್ಮಣ್ಯತೆಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಜೀವನೋಪಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸತ್ಯ ಆಹಾರವು ಸತ್ಯ ಆಹಾರವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದಾನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಧರ್ಮಪಾಲನಾರೂಪಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನ-ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೂ ಸಹ ಸ್ವಧರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಶುದ್ಧ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು.

ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನ-ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಕ್ರಯ-ವಿಕ್ರಯಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಬಡ್ಡಿ-ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ನಿಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭಗವಂತನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸೋಮಾರಿತನ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಗಿರವಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಒಡವೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬೆಲೆಗಿಂತಲೂ ಸಹ ಅಸಲು ಸಹಿತ ಬಡ್ಡಿಸೇರಿ ಮೊತ್ತ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಸಾಲಗಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲಾರ. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಬಹುಕಷ್ಟವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಬಡ್ಡಿಯ ಜೀವನ ನಿಂದನೀಯವಾದದ್ದು. ಈ ರೀತಿಯ ಜೀವನೋಪಾಯದಿಂದ ಯಾವ ವೈಶ್ಯನು ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಆ ಆಹಾರವೂ ಸಹ ಸತ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಯಾರು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತವಾದ ತನ್ನ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರೆತ ಸಾತ್ವಿಕ ದ್ರವ್ಯದ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅವನ ಆ ಆಹಾರ ಸತ್ಯ ಆಹಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ವೈಶ್ಯನು ಸುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಕಪಟಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಶ್ವರನ

ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನ ಆ ಆಹಾರ ಸತ್ಯ ಆಹಾರ. ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ವೈಶ್ಯನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಾಭ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಸ್ತುವನ್ನು ಮಾರಬೇಕು. ಎಣಿಕೆ, ಅಳತೆ, ತೂಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುವುದಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡಬಾರದು. ಬಡ್ಡಿ, ಲಾಭ, ಸೋಡಿ ಮತ್ತು ದಳ್ಳಾಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡಕೂಡದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಚತುರ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ವರ್ತಿಸುವಂತೆಯೇ ದಡ್ಡರು, ತಿಳಿಯದವರು ಮತ್ತು ಸರಳಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆಯೂ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಥಾತ್ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಇರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಶ್ವರನದೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಲಾಭ-ನಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯಿಂದಿರುತ್ತಾ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೂಲಧನ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಯಾರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡಬಾರದು, ಹಿಂಸೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡದೆ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿದೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು-ಇದೇ ಸತ್ಯವ್ಯಾಪಾರ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲಕ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣದಿಂದ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಅನ್ನಾದಿ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯೇ ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಸತ್ಯ ಆಹಾರ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸದ್ಭಾವ ಮತ್ತು ಸದ್ ವ್ಯವಹಾರ

‘ಸತ್’ ಎಂಬುದು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಹೆಸರು ಎಂದು ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಭಾವ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರವೇ ಸದ್ಭಾವ ಮತ್ತು ಸದ್ ವ್ಯವಹಾರ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧುಭಾವವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗೀತೆಯ ೧೩ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಇವು ಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಮತ್ತು ೧೬ ರಲ್ಲಿ ದೈವೀ-ಸಂಪತ್ತು ಎಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಾವವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಧುಭಾವವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಭಾವ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸದ್ಭಾವವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಮಾನಿತ್ವ (ಗೌರವಾದಿಗಳನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದು), ಕ್ಷಮೆ (ತನಗಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಸೇಡನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದು) ಕೋಮಲತೆ, ಸರಳತೆ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಶಾಂತಿ, ಮೃದುತ್ವ, ಸಮಾನತೆ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ದಯೆ, ಉದಾರತೆ, ಸಹೃದಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾವಗಳು ಸಾಕಾರ ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗಿ ಆತನ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಆತನ ದಯೆಯಿಂದ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಸದ್ಭಾವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಕ್ತರು ಪರಮಾತ್ಮ-ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂತಹ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಶರಣಾಗಬೇಕು. ಭಗವಂತನ ದಯೆಯಿಂದ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸದ್ಭಾವ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಅವನ ಆಚರಣೆಯೂ ಸಹ ಸತ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಾವವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆಂತರಿಕ ಭಾವ ದಂತೆಯೇ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸದ್ಭಾವ ದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದುರ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪತನವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯತೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವವಿರುವುದೋ

ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಕೆಡುಕುಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲದಿಂದ ಆಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಇವನು ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ- ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅವನು ಯಾರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವನ ಹೃದಯದಿಂದ ಸಂಕೋಚ, ದುಃಖ, ಭಯ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಅವನೊಡನೆ ಯಾರಾದರೂ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕಠೋರ ವಾಕ್ಯಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವನು ವಿನಯ ಮತ್ತು ಸರಳತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಧುರ ವಾಣಿಯಿಂದ, ಯಾವ ರೀತಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಕೈಕೆಯೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸಿದನೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಂತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.-

ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಸದ್ಭಾವಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಪುರುಷನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರಮ ಪ್ರಿಯ ಸ್ವಾಮಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಅಂತಹ ಪುರುಷರು ವೈರಿ ಅಥವಾ ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿ ಸಮಭಾವದಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲಸವುಂಟಾದಾಗ ಅವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನರೊಡನೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧ-ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಆತನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು- 'ನನಗೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರೇ ಆಗಿರುವಿರಿ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಿಮಿಬ್ಬರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಸೈನ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನಾನು ಸ್ವತಃ ನಿಶ್ಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಪರಸ್ಪರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿಯೋ ಅದನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡನು ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನನು ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು!

ಯಮರಾಜನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಲೋಭನವು ನಚಿಕೇತನನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಂತಹ ಪುರುಷರನ್ನು ಬಹುಭಾರಿ ವಿಷಯ ಭೋಗವೂ ಸಹ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಲಾರದು. ಅವನು ರಥ, ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಗಾದಿಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಭೋಗಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮ-ಧನವನ್ನೇ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟನು-

ನ ವಿತ್ತೇನ ತರ್ಪಣೀಯೋ ಮನುಷ್ಯೋ

ಲಪ್ಸಾಮಹೇ ವಿತ್ತಮದ್ರಾಕ್ಷ್ಮ ಚೇತ್ತ್ವಾ!

ಜೀವಿಷ್ಯಾಮೋ ಯಾವದೀಶಿಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ

ವರಸ್ತು ಮೇ ವರಣೀಯಃ ಸ ಏವ||

ಆಜೀರ್ಯತಾಮಮೃತಾನಾಮುಪೇತ್ಯ

ಜೀರ್ಯನ್ಮರ್ತ್ಯಃ ಕ್ವಧಃಸ್ಥಃ ಪ್ರಜಾನನ್|

ಅಭಿಧ್ಯಾಯನ್ವರ್ಣರತಿ ಪ್ರಮೋದಾ-

ನತಿದೀರ್ಘೇ ಜೀವಿತೇ ಕೋ ರಮೇತ||

ಯಸ್ಮಿನ್ನಿದಂ ವಿಚಕಿತ್ಸಂತಿ ಮೃತ್ಯೋ

ಯತ್ಸಾಂಪರಾಯೋ ಮಹತಿ ಬ್ರೂಹಿ ನಸ್ತತ್|

ಯೋಽಯಂ ವರೋ ಗೂಢಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟೋ

ನಾನ್ಯಂ ತಸ್ಮಾನ್ನಚಿಕೇತಾ ವ್ಯಣೀತೇ||

(ಕಠೋ ೧/೧/೨೭/೨೯)

‘ಮನುಷ್ಯ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಣ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ದೊರೆಯುವುದು. ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಒಡತನ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ನಾನು ಜೀವಿಸಿರುವೆನು. ಆದರೆ ನಾನು ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದ ಅಮೃತ ರೂಪೀದೇವತೆಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಜರಾಮರಣಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಪೃಥ್ವೀರೂಪೀ ಅಧಃಪತನದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಯಸುವನು? ರೂಪು,

ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸುಖವನ್ನು ಅನಿತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೂ ಸಹ ಯಾರು ದೀರ್ಘಾಯುವಿನಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರು? ಹೇ ಮೃತ್ಯು! ಪರಲೋಕ ಸಂಬಂಧೀ ಆತ್ಮ-ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯ ಮಾಡಲಾಗುವುದೋ, ಆ ಆತ್ಮವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ನನಗೆ ಹೇಳು, ಈ ಅತ್ಯಂತ ಗೂಢವಾದ ವರವನ್ನಲ್ಲದೆ ನಚಿಕೇತನು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾಪುರುಷರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೋ ಎಂಬಂತೆ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಶ್ರೇಯೋಭಿಲಾಷೀ ಸತ್ಯಕಾಮನಿಗೆ ಗುರು-ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಉಪದೇಶ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ದಾಲಕನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಗುರು ಆ ಕೂಡಲೇ ಆಜ್ಞೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ-‘ಈ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರವಾದಮೇಲೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಬೇಕು’. (ಛಾಂದೋಗ್ಯ ೪/೪/೫) ತನ್ನ ದೃಢ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಗುರುಪ್ರಸಾದದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸತ್ಯಕಾಮನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದನು.

ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವರೊಡನೆಯೂ ಸಹ ಉತ್ತಮರು ಉದಾರತೆ, ದಯೆ ಮತ್ತು ಸಹೃದಯತೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಜಯದೇವ ಕವಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಒಂದುಸಾರಿ ಭಕ್ತಶಿರೋಮಣಿ ಅಯಾಚಕ ಜಯದೇವನಿಗೆ ರಾಜನೊಬ್ಬ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅನುನಯ-ವಿನಯದಿಂದ ಬಹುಬೆಲೆಬಾಳುವ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ವಿಪುಲ ಧನರಾಶಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟರು. ಲೋಭಯಾರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಕಳ್ಳರು ರತ್ನವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಡಪಾಯಿ ನಿಃಸ್ಪೃಹನಾದ ಭಕ್ತನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರು! ಹಣದಾಸೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿರ್ದಯೆಯಿಂದ ಆತನನ್ನು

ಹತ್ತಿರದ ನೀರಿಲ್ಲದ ಒಣಬಾವಿಗೆ ಹಾಕಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪಾಪದ ಗಂಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ದೈವಯೋಗದಿಂದ ರಾಜನು ಅದೇ ಬಾವಿಗೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದನು. ನೀರು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಒಳಗಡೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಚಿತವಾದಂತಹ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಬಂತು. ಆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೋಳ ಗಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಯದೇವನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲವೆಂಬುದು ಕೇಳಿದ ನಂತರ ತಿಳಿಯಿತು. ರಾಜನು ಅವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ ಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿದನು - 'ಇದೇನಾ ಯಿತು ಜಯದೇವ? ಯಾವಕ್ಕೂರಿಯು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹೀಗೆ ದುರ್ನಡತೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ? ಭಕ್ತ ಸುಮನ್ವಿದ್ಧ- ಅನೇಕ ಸಲ ಆಗ್ರಹಪಡಿಸಿದರೂ ಸಹ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರಾಜನ ಯಾವ ಯತ್ನವೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹಗಲೂ-ರಾತ್ರಿ ಅವನ ಸೇವೆ-ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು. ಸಂಯೋಗ ವಶಾತ್ ಅದೇ ಕಳ್ಳರು ಅರಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಆನಂದೋಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಜಯದೇವನು ಹೇಳಿದನು- 'ಮಹಾರಾಜ! ನೀವು ನನಗೆ ಹಣತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಈಗ ನೀವು ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಮನ ಬಿಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಈ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬಹುದು? ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇ ತಡ, ರಾಜನು ಆ ಭಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳರನ್ನೂ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕರೆಸಿದರು. ಅಪರಾಧಿ ದರೋಡೆ ಕೋರರ ಪ್ರಾಣ ಗಂಟಲಿಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು-ಭಯದಿಂದ ಕಾಲುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಬಡಿದಾಡತೊಡಗಿದವು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಆಶೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವರ ನಡುಗುವ ಹೃದಯ ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಬೇಡಿದರು. ತಮ್ಮ ದುಷ್ಟತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಫಲ ಪಡೆದು ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಆನಂದಪಟ್ಟರು. ಜೊತೆಗೆ ಸಿಪಾಯಿ ಯನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸಿಪಾಯಿಯು ಈ ಅದ್ಭುತ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತ ಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿದನು- 'ಏನಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮದು ಜಯದೇವ ಭಕ್ತರೊಡನೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ?

ಅವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡಿಸಿ ಯಾವ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು?’

ಕಳ್ಳರು ಕಪಟ ನಗೆನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು-‘ಸಿಪಾಯಿಗಳೇ! ನಾವು ಈ ಜಯದೇವನನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮುಖದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಇವನು ಆ ಪ್ರಾಣಾದಾನದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಪೂರೈಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ’. ಕೊನೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೊರಟ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಮುಂದಿನ ಭೂಮಿ ತಕ್ಷಣ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಆ ಪತಿತರನ್ನೂ ಅದು ತನ್ನೊಳಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಿಪಾಯಿಯು ರಾಜ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಇಬ್ಬರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಜಯದೇವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿದುಬಂದವು. ಕಣ್ಣೀರನ್ನೂ ಒರೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳೂ ಬಂದವು. ರಾಜನು ವಿಸ್ಮಯನಾಗಿ ಪದೇ-ಪದೇ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಪರಮ ಭಾಗವತ ಜಯದೇವನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದನು. ರಾಜನ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಧಿಕಗೊಂಡಿತು. ಅವನು ತಕ್ಷಣ ಕೇಳಿದನು-‘ನಿನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಇವರು ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಇವರು ಮಿತ್ರರಾದುದೆಂತು?’

ಜಯದೇವ- ನಾನು ದಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಮುರಿಯಬೇಕಾಯ್ತು. ಆ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಂಗದ ದಂಡ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಇವರು ನನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಉಪದೇಶದ ಮೂಲಕ ಹಿತ-ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಜನ ಮಿತ್ರರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

ರಾಜ- ಇವರಿಗೆ ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ?

ಜಯದೇವ- ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಹಣದ ದುರಾಸೆಯಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಎಂದಾದರೂ ಸಮಯ ಸಾಧಿಸಿ ಯಾವ ನಿರಪರಾಧಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು-ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಇವರ ಆಶೆಯನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹಣ ಕೊಡಿಸಿದೆನು. ಮಿತ್ರರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಣಕೊಡಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದದ್ದೇ.

ರಾಜ- ಇವರ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ನೀವು ಅಳುವುದೇಕೆ?

ಜಯದೇವ-ನನ್ನಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನನ್ನು ಜನ ಉತ್ತಮನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದ ಫಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಡೆದದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅಳುತ್ತೇನೆ-‘ಹೇ ಪ್ರಭೋ! ನಾನು ಅಂತಹ ಯಾವ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆನು. ಅದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಗದಿಂದ ಈ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು?’

ರಾಜ- ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಹೇಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟವು?

ಜಯದೇವ-ಇದು ಈಶ್ವರನ ದಯೆ! ಆತನು ತನ್ನ ಸೇವಕನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆಯೇ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿ- ತನ್ನ ದಯಾ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಭಾವದ ಕಡೆಗೇ ನೋಡುತ್ತಾನೆ.

ಭಕ್ತಶಿರೋಮಣಿ ಜಯದೇವನ ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ಹರ್ಷಪುಲಕಿತನಾದನು- ಆನಂದದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋದನು. ಇದನ್ನೇ ಸತ್ಯಪಾಲಕನ ಸದ್ಭಾವ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಹೃದಯತೆ ಎನ್ನುವುದು.

ಸತ್ಕರ್ಮ

ಪರಮ ಪಿತಾ ಪರಮೇಶ್ವರನು ‘ಸತ್’ ಆಗಿದ್ದಾನೆ, ಆದುದರಿಂದ ಆತನ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕರ್ಮವೂ ಸಹ ಸತ್ಕರ್ಮ.

ಕರ್ಮ ಚೈವ ತದರ್ಥೀಯಂ ಸದಿತ್ಯೇವಾಭಿಧೀಯತೇ|

(ಗೀತಾ ೧೭/೨೭)

ಆದುದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಏನೇನು ಕರ್ಮ ಮಾಡುವರೋ ಅವು ಭಗವದರ್ಥವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ತದಿತ್ಯನಭಿಸಂಧಾಯ ಫಲಂ ಯಜ್ಞತಪಃಕ್ರಿಯಾಃ|

ದಾನಕ್ರಿಯಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಕ್ರಿಯಂತೇ ಮೋಕ್ಷಕಾಂಕ್ಷಿಭಃ||

(ಗೀತಾ ೧೭/೨೫)

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈಶ್ವರಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣ ಕರ್ಮಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಸತ್ಸ್ವರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಈಶ್ವರಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕರ್ಮವೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹವು. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡಿ-(ಗೀತಾ ಅ. ೨/೯; ೯/೨೭; ೧೨/೧೦-೧೧ ಇತ್ಯಾದಿ)

ಆದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞ, ದಾನ, ತಪಸ್ಸು, ಸೇವೆ, ಪೂಜೆ ಅಥವಾ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಈಶ್ವರಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವಕ (ಗುಮಾಸ್ತ....) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಾಮಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಅವನ ಇಚ್ಛೆಗನು ಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವ ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ಹಣದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಮತ್ವದ ಭಾವನೆ ಬರದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರ್ಷ ಶೋಕಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತನೂ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಹಣ, ಪರಿವಾರ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರನದೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಆತನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ನ್ಯಾಯವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನು ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಲಿ ಅದನ್ನು ಆತನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಂಗನು ನಟನ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ-ಈಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ-ನೀವು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನೆ-

ಸರ್ವಸ್ವ ಚಾಹಂ ಹೃದಿ ಸಂನಿವಿಷ್ಟೋ

ಮ ತ್ವ ಸ್ಮೃತಿಜ್ಞಾನಮಪೋಹನಂ ಚ | (ಗೀತಾ ೧೫/೧೫)

‘ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಅನುಚಿತ’ ಈ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಆ ನ್ಯಾಯಕಾರೀ ಪ್ರಭು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುವನು. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಅಂತರಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಅವನಿಗೆ ಪವಿತ್ರ ಆತ್ಮದ ಮೂಲಕ ಸತ್ಪರಾಮರ್ಶೆಯೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಆತ್ಮನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ-‘ಕಳ್ಳತನ, ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಸುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಮೋಸ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸ ಹೇಗಿವೆ?’ ಆಗ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ-‘ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದುದು-ನಿಷಿದ್ಧವಾದುವು!’ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಉತ್ತರ-‘ಪಾಲಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ’ ಅಜ್ಞಾನ, ರಾಗ-ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಸಂಶಯ ಇತ್ಯಾದಿ ದೋಷಗಳ ಮೂಲಕ ಹೃದಯವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಭಗವಂತನ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ಮಹಾಪುರುಷರಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಂದ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಈಶ್ವರನ ಆಜ್ಞೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸತ್ಸ್ವರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರದ ಹೆಸರೇ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರ. ಇದನ್ನೇ ಸದಾಚಾರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಬಯಸುವ ಸಾಧಕರು ಇದರ ಪಾಲನೆಯ ಕರೆಗೆ ವಿಶೇಷರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾಗಿರುವುದು ಉಚಿತ. ಭಗವತ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಯಾದರೋ ಸತ್ಯದ ಆಚರಣೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜೀವಿಗೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ದುಃಖ, ಭಯ ಮತ್ತು ಕ್ಲೇಶಾದಿಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡ

ಬಾರದು. ಯಾರಾದರೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲೂ ಬಾರದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಪರಮ ವಿಘಾತಕಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಧಕರು ಇವುಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಭ್ರಮೆ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯ ದುರಾಚಾರದ ಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸದಾಚಾರೀ ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಧು ಪುರುಷರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯದ ಆಚರಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವನು ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಸತ್ಯವೆಂದೂ ಮತ್ತು ದುರಾಚಾರವನ್ನು ಸದಾಚಾರವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ದುರಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಪರಮಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ರಾಗ

ಇದು ಸಾಧಕನ ಬಹು ಭಾರಿ ಶತ್ರು. ಇದೇ ಕಾಮ ಮತ್ತು ಲೋಭದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಸಮಸ್ತ ಅನರ್ಥಗಳ ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದು ವಿಷಯಗಳ ದಾಸನಾಗಿ ಅರ್ಥದ ಇಚ್ಛೆಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆತ್ಮ-ಸುಧಾರಣೆಯ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಪುರುಷನು-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಾನು ಸ್ವಾರ್ಥದ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಆಚಾರ-ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೇನು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ-ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನಿಗವಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾ ಡಿದಾಗ ಆಸಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ದೋಷದ ಕಾರಣ ಆ ಕಾರ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿ-ಅಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವುದರಿಂದ ನನಗೇನು ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ? ಈ

ಪ್ರಕಾರದ ಹಣದಾಸೆಯು ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ದಾಸನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೇಯೋಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ ಸಾಧಕನು ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನವೇ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಉಚಿತ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸದಾಚಾರವು ದುರಾಚಾರದ ರೂಪನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆ. ಸದಾಚಾರ ಪಾಲನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮರೆವಿನಿಂದಲಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಕೊರತೆಯಾದರೆ ಅಥವಾ ಕಿಂಚಿತ್ ಏನನ್ನಾದರೂ ಪಾಲಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದವನು ದೋಷಿ ಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೋಷ ಬರುವುದೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದಲೇ. ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಹು ಪ್ರಬಲವಾದದ್ದು, ಇದರ ಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರ ಹೆಚ್ಚೆ-ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ದ್ವರೂ ಸಹ ಮೋಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಸಕಲ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಇದು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಪುರುಷರೂ ಸಹ ಇದರ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು, ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮೂಲ ಸಹಿತ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಸತತವಾಗಿ ಜಾಗರೂ ಕತೆಯಿಂದ ಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಆತ್ಮನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರು ಈ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಯೋ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ಆಶೆ ಮತ್ತು ಇಚ್ಛೆಯನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನೇ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯು ತ್ತಾನೆ. ವಿಷಯ-ಲೋಲುಪನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ದ್ವೇಷ

ರಾಗದಂತೆಯೇ ದ್ವೇಷವೂ ಸಹ ಮನುಷ್ಯನ ಪರಮ ಶತ್ರು. ಇದರ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವನು ಕ್ರೋಧಪರವಶನಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮರೆತು ವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಸರ್ವನಾ ಶವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಗ ಅಥವಾ ಆಸಕ್ತಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರಾಗ ಅಥವಾ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ ಇತ್ಯಾದಿ ಭೀಷಣ ಶತ್ರುಗಳ ಸಮೂಹ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸದಾಚಾರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಪರಮಾರ್ಥ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಧ್ಯಾನವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥಹೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ದಯೆಯಭಾವ ವಿಕಸಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಗವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ ಅಧೀನವಾಗುತ್ತವೆ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಸದ್ವ್ಯಯ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಸತ್ಪುರುಷರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಖ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಅವರು ಅವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನಾವೃತ ಕ್ರಿಯೆಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವೆಂಬುದು ಲೇಶ ಮಾತ್ರವೂ ಸಹ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾರದು. ಈ ಲೋಕ ಅಥವಾ ಪರಲೋಕದ ಯಾವುದೇ ಇಚ್ಛೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣ ಅಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷರ ಆಚರಣೆಯು ಅಜ್ಞಾನೀ ಮನುಷ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೋಷಯುಕ್ತವಾದರೂ ಸಹ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ,

ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿತಿಯ ಲೋಭವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಸಹ ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರವು. ಅವರು ಸದಾ ನಿರ್ಭಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಕಠೋರ ವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ವಿನಯ, ಕೋಮಲತೆ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷಮೆ ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧವು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಯಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅವರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕ್ರೋಧದಂತಹ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ವಸ್ತುತಃ ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಬುದ್ಧಿಯಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರು ಯಾರನ್ನೂ ಅನುಚಿತವಾಗಿ ನಿಂದಾ-ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಳ್ಳು- ಕಪಟವೆಂಬುದು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಭಾವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹಾನಿಯಾಗುವುದೋ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆಯಾಗುವುದೋ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅವರ ಈ ಆಚರಣೆಯು ಕಪಟ, ಅಸತ್ಯ ಅಥವಾ ಚೌರ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಸತ್ಯದ ವಿಷಯ ಬಹುವ್ಯಾಪಕವಾದುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಶದವಾಗಿ ಇದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಲೇಖನ ದೊಡ್ಡದಾಗುವುದೆಂಬ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಎಂತಹ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ, ಅದರ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುವ ದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ

ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಸತ್ಯವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಸತ್ಪುರುಷ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಭಂಡಾರವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯದ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಥೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸತ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾದ ಮೇಲೆ, ಅವನ ಶೋಕ ಮತ್ತು ಮೋಹವು ಸಮೂಲವಾಗಿ ನಾಶಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುವ ಪುರುಷನು ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ತನ್ನ ಗುರಿಯತ್ತ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆ ಸತ್ಯದ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ತೂಗಿದರೆ ಸತ್ಯದ ತಟ್ಟೆಯೇ ತೂಕವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರು ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸತ್ಯಸಂಧರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಕಟಗಳೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ತಾವೇ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಸತ್ಯಕ್ಕೇ ವಿಜಯವಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಚರಿತ್ರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ವಯಂ ತಾನೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಲಿ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಚವೂ ಸಹ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ-ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಒರೆಹಚ್ಚಿನೋಡಲಾಗುವುದೋ ಎಷ್ಟು ತಾಪವುಂಟು ಮಾಡಲಾಗುವುದೋ ಅಷ್ಟೇ ಅದು ಉಜ್ಜಲ ರೂಪತಾಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಘಾತದಿಂದ, ತಾಪದಿಂದ ಹಾಳಾಗುವಂತಹ ಅದಾವುದೂ ಸತ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಯಾರು ಸತ್ಯಪಾಲನೆಯ ಕಿಂಚಿತ್ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೋ ಅವನಿಂದ ಸತ್ಯದ ತ್ಯಾಗ ಕಠಿಣ. ಆದರೆ ಯಾರು ಇದರ ತತ್ತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರು ಹೇಗೆ ವಿಚಲಿತರಾಗಬಲ್ಲರು?

ಕೇವಲ ಸತ್ಯವೊಂದರ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲಾ ತತ್ತ್ವಗಳ ಜ್ಞಾತಾ ಅರ್ಥಾತ್ ಬಲ್ಲವನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನ ವುಂಟಾಗುವುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು ಮತ್ತು

ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಬೇಕು. ಸತ್ಯ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದೆ. ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯವೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ವೇದ್ಯವಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಏನೇನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿ ಸತ್ಯವೊಂದೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಇದಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥದ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ವಿರೋಧವೆಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಮರಳಿನ ಗೋಡೆ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಉಳಿಯಲಾರದು, ಅದೇ ರೀತಿ ವಿಚಾರ- ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಸತ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ತಕ್ಷಣ ಲುಪ್ತ (ಮರೆಯಾಗಿ)ವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಮರಳಿನ ಗೋಡೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರೆ ಮರಳಿನ ಕಣಗಳಾದರೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಸತ್ಯವಾದರೋ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಸತ್ಯವಾದುದನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಸಾಧನೋಪಾಯಗಳಿಂದ ಸತ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ-ಅಸ್ತಿತ್ವಹೀನವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುವು. ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಮೂಢರು ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಸತ್ಯದ ಆಶ್ರಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರೋ ಅವರು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿಯೂ ದಯನೀಯರು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಬಯಸುವ ಬಂಧುಗಳು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಕಟಿಬದ್ಧರಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹರಿ: ಓಂ ತತ್ಸತ್

ॐ

ಶ್ರೀಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ

ಗೀತಾ ಪಠನದ ಲಾಭ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಒಂದು ಪರಮ ರಹಸ್ಯಮಯ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯವಾಣಿ. ಆತನ ಹೃದಯದ ಉದ್ಗಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ವಾಣಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮಹಿಮೆ ಅಪರಿಮಿತ, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಇದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಲಾರರು. ಶೇಷ, ಮಹೇಶ, ಗಣೇಶ, ದಿನೇಶರೂ ಸಹ ಇದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾತಿನ್ನೇನು. ಇತಿಹಾಸ-ಪುರಾಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದರ ಮಹಿಮೆಯು ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಇದರ ಮಹಿಮೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಮಹಿಮೆಗೆ ಯಾವ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಗೀತೆಯು ಆನಂದ-ಸುಧೆಯಿಂದ ತುಂಬಿತುಳುಕುವ ಅಪಾರ ಸಮುದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾವಗಳ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳ ಗಂಭೀರತೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟುಸಾರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಸಾರಿಯೂ ಅವನು ನಿತ್ಯ ನವೀನ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಮುಗ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ರತ್ನಾಕರನಿಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಏಳುವವನು ಬೇಕಾದರೆ ರತ್ನಗಳಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಈ ದಿವ್ಯ ರಸಾಮೃತ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಏಳುವವನು ಎಂದಿಗೂ ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ರಸಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕ ಸುಧೆಯು ಎಷ್ಟು ರುಚಿಕರವೆಂದರೆ ಅದರ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಹೊಸ ರುಚಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ರಸಿಕ ಶಿರೋಮಣಿ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನ ಈ ರಸಯುಕ್ತ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಹಕತೆ ಮತ್ತು ಅಭಿರುಚಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಇದರ ಅಮೃತಬಿಂದು ದೊರೆತುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದರ ರುಚಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗೀತೆಯು ಒಂದು ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವರೂಪೀ ಅಲೌಕಿಕ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಯೋಗ ಭಕ್ತಿ-ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಚಲಿತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇದಗಳ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಹು ಮಧುರ, ಸರಸ, ಸರಳ ಮತ್ತು ರುಚಿಕರವುಳ್ಳದ್ದು. ಇದರ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ರಹಸ್ಯಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಸುಬೋಧ ಗ್ರಂಥವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಸಹ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನು; ಆದರೆ ಇದರ ಆಶಯ ಬಹು ಗೂಢ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರ, ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದರ ಅಂತ್ಯವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಇದರಿಂದ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸದಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾರಾಂಶ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಗೀತೆಯಂತಹ ಗೂಢ ಮತ್ತು ಉನ್ನತವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೀತೆಯೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದರ ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನವೂ ತುಚ್ಛವಾದುದು. ಗೀತೆಯು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವಿದ್ಯಾವಂತರು-ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಭಾರತೀಯರು ಅಥವಾ ಭಾರತೀಯೇತರರು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಗೀತೆಯ ಹಾಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣ ಐಕ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುವಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ಉಪದೇಶ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಧುವೆಂಬಂತೆ ಅಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಅನಂತ ತತ್ತ್ವ-ರಹಸ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಬೇರೆಯಾವುದೂ ನೋಡಲು ದೊರೆಯದು.

ಗೀತೆಯ ಉಪದೇಶ ಬಹಳ ಉಚ್ಚಶ್ರೇಣಿಯದು. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ

ನಿಷ್ಕಾಮ ಭಾವನೆ ತುಂಬಿದೆ. ಇದರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಇದು ಮಾನವರಚಿತವಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಗೀತೆಯು ಒಂದು ಉಚ್ಚಶ್ರೇಣಿಯ ದರ್ಶನ-ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಿದ್ಧಾಂತ-ರತ್ನಗಳ ಸಾಗರ. ಇದರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಹೊಸ ಉನ್ನತಶ್ರೇಣಿಯ ಭಾವ-ರತ್ನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಗೀತೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ-ಪ್ರೇಮ ದಿಂದ ಹಾಡುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರಸಾಸ್ವಾದದ ಮುಂದೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ರಸಗಳೂ ನೀರಸವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಗೀತೆಯು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಪರಮಪದದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲೀ ಗ್ರಂಥ. ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ, ಯಾವುದಾದರೂ ಚಿಂತೆ, ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕೂ ತೋಚದಿದ್ದಾಗ, ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ನಿಶ್ಚಿಂತನೂ, ನಿಸ್ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಶೋಕರಹಿತನೂ ಆಗಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಗೀತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೆಂದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಅಥವಾ ಅದರ ಒಂದು ಚರಣವನ್ನಾದರೂ ಸಹ ಮನುಷ್ಯನು ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವನ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರಾದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ-

ಯೇ ಮೇ ಮತಮಿದಂ ನಿತ್ಯಮನುತಿಷ್ಠಂತಿ ಮಾನವಾಃ |

ಶ್ರದ್ಧಾವಂತೋಽನಸೂಯಂತೋ ಮುಚ್ಯಂತೇ ತೇಽಪಿ ಕರ್ಮಭಃ ||

(ಗೀತಾ ೩/೩೧)

‘ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ

ವಂತನಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸದಾ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನೂ ಸಹ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ'.

ಇಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು 'ಮಾನವಾಃ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇದು ಒಂದು ಜಾತಿ ವಿಶೇಷ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷಕ್ಕಾಗಿಯಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಟು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗ, ಆಶ್ರಮ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮನುಷ್ಯನು ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನು.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲೆಯೇ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಅವತಾರವು ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಾಗಿತ್ತು, ಆದುದರಿಂದ ಜನರು ಗೀತೆಯನ್ನು ಬಹುಶಃ ಹಿಂದುಗಳ ಗ್ರಂಥವೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಕೇವಲ ಹಿಂದುಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲ; ಕ್ರೈಸ್ತರು, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವವರಿಗೂ ಸಹ ಸಮಾನವಾಗಿ ಮಂಗಳಮಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಕಾಶಮಯ ಸೂರ್ಯನಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಭಾರತವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ವಾಸಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರಿಗಾಗಿ ಭಗವಂತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈ ಗೀತೆಯ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವರ ಮಾತೇನು, ದೇವತೆಗಳು, ಗಂಧರ್ವರು, ಯಕ್ಷರು, ರಾಕ್ಷಸರೇ ಮುಂತಾದ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಿದ್ದಾರೆಯೋ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ಇದು ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿದಾಯಕ ಭಂಡಾರವಾಗಿದೆ.

ಗೀತೆಯಾದರೋ ಕೇವಲ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹಲವರ ಅನಿಸಿಕೆಯುಂಟು, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಏಕೆಂದರೆ, ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ನಾನು ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವನ್ನಾದರೂ ತಿನ್ನುವುದು ಕ್ಷೇಮವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅರ್ಜುನನು ಹೇಳಿದ್ದನು (ಗೀತಾ ೨/೫) ಆದರೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ತಿನ್ನುವುದು ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ಧರ್ಮ. ಇದರಿಂದ ಅರ್ಜುನ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು-ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಭಿಕ್ಷೆ-ಬೇಡಿ

ತಿನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಭಗವಂತನು ಅವನ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು, 'ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಧರ್ಮಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರದ ಕರ್ತವ್ಯವಿಲ್ಲ (ಗೀತಾ ೨/೩೧), ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಧರ್ಮಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದನು. ಅರ್ಜುನ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಗೀತೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಂತರವೂ ಸಹ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಗೀತೆಯು ಕೇವಲ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಇದೆಯೆಂಬುದು ದೃಢವಾಗುವ ದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ಗೀತೆಯು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಲೀ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಲೀ, ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರಿಗಾಗಿಯೂ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಗೀತಾಶಾಸ್ತ್ರವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಲೋಕ ಮತ್ತು ಪರ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಪರಮ ಧರ್ಮಮಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಗೀತಾಧ್ಯಯನದಿಂದ ಮಾನವನ ಶರೀರ, ಮಾತು, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧನ, ಜನ, ಬಲ, ಮಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಶ್ರೇಯೋಮಯ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೀತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಅಧ್ಯಾಪನ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆಚರಣೆ ಯಿಂದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನ, ಸಂಜಯ ಮುಂತಾದ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಉತ್ತಮಗತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾದಿ ಮಹಾನುಭಾವರಿಗೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಲೌಕಿಕ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರಾದಿಯವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಘನತೆ ದೊರೆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೀತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಪನ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ಲೋಕ

ಮತ್ತು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಎಂತಹವನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಗೀತಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯಿರುವುದಾದರೆ, ಅವನೇ ಇದರ ಅಧಿಕಾರಿ. ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವವನು ಮುಕ್ತನಾಗಿಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ

ಯ ಇಮಂ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ಮಧ್ಯಕ್ಷೇಷ್ವಭಿಧಾಸ್ಯತಿ|

ಭಕ್ತಿಂ ಮಯಿ ಪರಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಮೇವೈಷ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಃ||

(ಗೀತಾ ೧೮/೬೮)

‘ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪರಮ ಪ್ರೇಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪರಮ ರಹಸ್ಯಯುಕ್ತ ಗೀತಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೇಳುವನೋ, ಅವನು ನನ್ನನ್ನೇ ಸೇರುವನು-ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ’.

ನ ಚ ತಸ್ಮಾನ್ಮನುಷ್ಯೇಷು ಕಶ್ಚಿನ್ನೇ ಪ್ರಿಯಕೃತ್ತಮಃ|

ಭವಿತಾ ನ ಚ ಮೇ ತಸ್ಮಾದನ್ಯಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ಭುವಿ||

(ಗೀತಾ ೧೮/೬೯)

‘ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವನು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ‘ಇಡೀ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ, ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲಾರದು’.

ಆದುದರಿಂದ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೀತಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ-ಅಧ್ಯಾಪನವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ-ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ತತ್ಪರತೆಯೊಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೀತೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರ ಫಲ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ-

ಅಧ್ಯೇಷ್ಯತೇ ಚ ಯ ಇಮಂ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಸಂವಾದಮಾವಯೋಃ|

ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞೇನ ತೇನಾಹಮಿಷ್ಟಃ ಸ್ಯಾಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ||

(ಗೀತಾ ೧೮/೭೦)

‘ಯಾರು ಈ ಧರ್ಮಮಯವಾದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂವಾದರೂಪೀ ಗೀತಾ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದುವರೋ, ಅವರಿಂದಲೂ ಸಹ ನಾನು ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞದ ಮೂಲಕ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವೆನು-ಹೀಗಿದೆ ನನ್ನ ಅಭಿಮತ’.

ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಗೀತೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ! ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ-

ಗೀತಾ ಸುಗೀತಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಕಿಮನ್ಯೈಃ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಗ್ರಹೈಃ|

ಯಾ ಸ್ವಯಂ ಪದ್ಮನಾಭಸ್ಯ ಮುಖಪದ್ಮಾದ್ ವಿನಿಸ್ಯತಾ||

(ಮಹಾ, ಭೀಷ್ಮ ೪೩/೧)

‘ಗೀತೆಯನ್ನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಬೇಕು ಅರ್ಥಾತ್ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ, ಕೀರ್ತನ, ಪಠನ, ಪಾಠನ, ಮನನ ಮತ್ತು ಧಾರಣಮಾಡಬೇಕು, ಪುನಃ ಆಗ ಅನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನು? ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸ್ವಯಂ ಭಗವಂತ ಪದ್ಮನಾಭನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮುಖಕಮಲದಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ’.

ಇಲ್ಲಿ ‘ಪದ್ಮನಾಭ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ-‘ಯಾರ ನಾಭಿಕಮಲದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಕಟವಾದನೋ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖದಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮೂಲವಾದ ವೇದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತೋ, ಆ ಭಗವಂತನ ಮುಖಕಮಲದಿಂದ ಗೀತೆಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ’. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾರ (ತಿರುಳು) ಗೀತೆಯಾಗಿದೆ-‘ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಯೀ ಗೀತಾ’ (ಮಹಾ. ಭೀಷ್ಮ ೪೩/೨) ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯರಿರಲಿ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಸಮಾನ ಭಾವದಿಂದ ಸ್ವಧರ್ಮ-ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಉತ್ಸಾಹ ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ದೂಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲ. ಗೀತೆಯು ಸಮಸ್ತ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ-

ಸರ್ವೋಪನಿಷದೋ ಗಾವೋ ದೋಗ್ಧಾ ಗೋಪಾಲನಂದನಃ|

ಪಾರ್ಥೋ ವತ್ಸಃ ಸುಧೀರ್ಘೋಕ್ತಾ ದುಗ್ಧಂ ಗೀತಾಮೃತಂ ಮಹತ್ ||

‘ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೋವಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ, ಗೋಪಾಲನಂದನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹಾಲು-ಕರೆಯುವವನು. ಕುಂತೀಪುತ್ರ ಅರ್ಜುನನು ಕರು, ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಗೀತಾ ಉಪದೇಶಾಮೃತವೇ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪುರುಷರೇ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರು’.

ಗೀತೆಯು ಗಂಗೆಗಿಂತಲೂ ಸಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ‘ಮುಕ್ತಿ’ಯೆಂದು ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಆದರೆ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವವನು ಸ್ವಯಂ ತಾನೊಬ್ಬ ಮುಕ್ತನಾಗಬಲ್ಲನು, ಅವನು ಇತರರನ್ನು ಸಂಸಾರ-ಸಾಗರದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥನು. ಆದರೆ ಗೀತಾರೂಪಿ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ-ಮುಳುಗಿ ಏಳುವವನು ಸ್ವಯಂ ತಾನೇನೋ ಮುಕ್ತನಾಗಿಯೇ ಬಿಡುವನು, ಅವನು ಇತರರನ್ನೂ ಸಹ ಪಾರುಮಾಡಬಲ್ಲನು. ಗಂಗೆಯು ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಗೀತೆಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಗೆಯಾದರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಗೀತೆಯಾದರೋ ಮನೆ-ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಗೀತೆ ಗಾಯತ್ರಿಗಿಂತಲೂ ಸಹ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಗಾಯತ್ರೀಜಪ ಮಾಡುವವನೂ ಸಹ ಸ್ವತಃ ತಾನು ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ಗೀತೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವನು ಪಾರಾಗುವವನೂ ಪಾರುಮಾಡಿಸುವವನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಕ್ತಿಗಾದರೋ ಅದು ಅನ್ನಭತ್ರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ.

ಗೀತೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಭಗವಂತನಿಗಿಂತಲೂ ಸಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡಾ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು; ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವತಃ ಭಗವಂತನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ-

ಗೀತಾಶ್ರಯೇಽಹಂ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಗೀತಾ ಮೇ ಚೋತ್ತಮಂ ಗೃಹಮ್ |
ಗೀತಾಜ್ಞಾನಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ತ್ರೀಂಲ್ಲೋಕಾನ್ ಪಾಲಯಾಮ್ಯಹಮ್ ||
(ವಾರಾಹ ಪುರಾಣ)

‘ನಾನು ಗೀತೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ, ಗೀತೆಯು ನನ್ನ ಉತ್ತಮವಾದ ಮನೆ, ಗೀತೆಯ ಜ್ಞಾನದ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ನಾನು ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ’.

ಗೀತೆಯು ಜ್ಞಾನದ ಸೂರ್ಯ. ಭಕ್ತಿರೂಪೀ ಮಣಿಯ ಭಂಡಾರ. ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮದ ಅಗಾಧ ಸಾಗರ. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ-ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವದ ತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವಂತೆ ಯಾವ ಗ್ರಂಥದ ಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿರುವುದು ದೊರೆಯದು.

ಆತ್ಮದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಗೀತೆಯು ಸರ್ವೋಪರಿ ಗ್ರಂಥವೇ ಆಗಿದೆ, ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ಉನ್ನತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗ್ರಂಥವೂ ಸಹ ಆಗಿದೆ.

ಶರೀರದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಭೋಜನವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ-

ಆಯುಃಸತ್ತ್ವಬಲಾರೋಗ್ಯಸುಖಪ್ರೀತಿವಿವರ್ಧನಾಃ |

ರಸ್ಯಾಃಸ್ನಿಗ್ಧಾಃ ಸ್ಥಿರಾ ಹೃದ್ಯಾ ಆಹಾರಾಃ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಪ್ರಿಯಾಃ || (೧೭/೮)

‘ಆಯುಷ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಬಲ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸುಖ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ರಸಯುಕ್ತ, ನಯವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವಂತಹ ಆಹಾರ ಅರ್ಥಾತ್ ಭೋಜನದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಪುರುಷರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆ’.

ಅಂದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಆಹಾರದ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಆಯುಷ್ಯ, ಅಂತಃಕರಣ, ಬಲ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸುಖ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ರಾಜಸ-ತಾಮಸ ಭೋಜನವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಷೇಧರೂಪದಿಂದ ಅವುಗಳ

ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ (ಗೀತಾ ೧೭/೯-೧೦ ನ್ನು ನೋಡಿ)

ಉತ್ತಮವಾದ ಆಚರಣೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಾರೀರಿಕ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ-

ದೇವದ್ವಿಜಗುರುಪ್ರಾಜ್ಞಪೂಜನಂ ಶೌಚಮಾರ್ಜವಮ್ |

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮಹಿಂಸಾ ಚ ಶಾರೀರಂ ತಪ ಉಚ್ಯತೇ ||

(ಗೀತಾ ೧೭/೧೪)

‘ದೇವತೆಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಮಾತಾ-ಪಿತಾದಿ ಗುರುಹಿರಿಯರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪೂಜೆ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಸರಳತೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ-ಇವುಗಳನ್ನು ಶರೀರಸಂಬಂಧಿ ತಪಸ್ಸೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ’.

ವಾಣಿಯನ್ನು ಸಂಯಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಡಲು ವಾಣಿಯ ತಪಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ-

ಅನುದ್ವೇಗಕರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಹಿತಂ ಚ ಯತ್ |

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾಭ್ಯಾಸನಂ ಚೈವ ವಾಙ್ಮಯಂ ತಪ ಉಚ್ಯತೇ ||

(ಗೀತಾ ೧೭/೧೫)

ಉದ್ವೇಗಗೊಳಿಸದಂತಹ, ಪ್ರಿಯವಾದ ಮತ್ತು ಹಿತಕರವಾದ ಹಾಗೂ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಮಾತುಗಳು, ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪಠನದ ಜೊತೆಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ (ಜಪ)ಯ ಅಭ್ಯಾಸ-ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ವಾಣೀ ಸಂಬಂಧಿ ತಪಸ್ಸೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ’.

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಮಾನಸಿಕ ತಪಸ್ಸನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ-

ಮನಃಪ್ರಸಾದಃ ಸೌಮ್ಯತ್ವಂ ಮೌನಮಾತ್ಮವಿನಿಗ್ರಹಃ |

ಭಾವಸಂಶುದ್ಧಿರಿತ್ಯೇತತ್ ತಪೋ ಮಾನಸಮುಚ್ಯತೇ ||

(ಗೀತಾ ೧೭/೧೬)

‘ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಶಾಂತಭಾವ, ಭಗವಚ್ಛಿಂತನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವ, ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಅಂತಃಕರಣದ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರತೆ- ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇವು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಬಂಧಿ ತಪಸ್ಸು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ’.

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಉನ್ನತಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾತ್ವಿಕ

ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ ಬುದ್ಧಿಯ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ-
 ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಯೇನೈಕಂ ಭಾವಮವ್ಯಯಮೀಕ್ಷತೇ |
 ಅವಿಭಕ್ತಂ ವಿಭಕ್ತೇಷು ತಜ್ಞಾನಂ ವಿಧಿ ಸಾತ್ವಿಕಮ್ ||

(ಗೀತಾ ೧೮/೨೦)

‘ಯಾವ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಬೇರೆ-ಬೇರೆಯಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಿನಾಶೀ ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ವಿಭಾಗರಹಿತನಾಗಿ ಸಮ ಭಾವದಿಂದ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆಯೋ, ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀನು ಸಾತ್ವಿಕವೆಂದು ತಿಳಿ’.

ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಚ ನಿವೃತ್ತಿಂ ಚ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯೇ ಭಯಾಭಯೇ |
 ಬಂಧಂ ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ಯಾ ವೇತ್ತಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಾ ಪಾರ್ಥ ಸಾತ್ವಿಕೇ ||

(ಗೀತಾ ೧೮/೨೦)

‘ಎಲೈ ಪಾರ್ಥ! ಯಾವ ಬುದ್ಧಿಯು ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಅಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು, ಭಯ ಮತ್ತು ಅಭಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ, ಆ ಬುದ್ಧಿಯು ಸಾತ್ವಿಕ’.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ರಾಜಸ-ತಾಮಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ೧೮ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ೨೧-೨೨ ನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜಸೀ-ತಾಮಸೀ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ೨-೧೮ ಶ್ಲೋಕ ೩೧-೩೨ ರಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದುರ್ಗುಣ, ದುರಾಚಾರ, ದುರ್ವಿಚಾರಗಳ ಚಿಂತನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಉನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಸುರೀ ಸಂಪತ್ತುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (ಗೀತಾ ೨. ೧೬ ಶ್ಲೋಕ ೪ ರಿಂದ ೨೧ ರವರೆಗೆ ನೋಡಿರಿ).

ಇದಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನ ಉನ್ನತಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳಾದ ಆ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಯೋಗ್ಯವಾದುವು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ದೈವೀ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ-

ಅಭಯಂ ಸತ್ತ್ವಸಂಶುದ್ಧಿಜ್ಞಾನಯೋಗವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |

ದಾನಂ ದಮಶ್ಚ ಯಜ್ಞಶ್ಚ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸ್ತಪ ಆರ್ಜವಮ್ ||

ಅಹಿಂಸಾ ಸತ್ಯಮಕ್ರೋಧಸ್ತಾಗ್ರಃ ಶಾಂತಿರಪೈಶುನಮ್ |

ದಯಾ ಭೂತೇಷ್ಟಲೋಲುಪ್ತ್ವಂ ಮಾರ್ದವಂ ಹೀರಚಾಪಲಮ್ ||

ತೇಜಃ ಕ್ಷಮಾ ಧೃತಿಃ ಶೌಚಮದ್ರೋಹೋ ನಾತಿಮಾನಿತಾ |

ಭವಂತಿ ಸಂಪದಂ ದೈವೀಮಭಿಜಾತಸ್ಯ ಭಾರತ ||

(ಗೀತಾ ೧೬/೧-೩)

‘ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಯರಹಿತವಾಗಿರುವುದು, ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮಲತೆ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ಯಾನಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ದೃಢ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ದಾನ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ದಮನ, ಭಗವಂತ, ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸೇವೆ-ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮಗಳ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ವೇದಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪಠನ-ಪಾಠನ ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನ ನಾಮ ಮತ್ತು ಗುಣಗಳ ಕೀರ್ತನೇ, ಸ್ವಧರ್ಮ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಕಷ್ಟ-ಸಹಿಸುವಿಕೆ, ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಹಿತ ಅಂತಃಕರಣದ ಸರಳತೆ, ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು ಮತ್ತು ಶರೀರ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ಸಹ ಯಾರಿಗೂ ಕಷ್ಟ ಕೊಡದಿರುವುದು, ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತನಾಡುವುದು, ತನಗೆ ಅಪಕಾರ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆಯೂ ಸಹ ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು, ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃತ್ವದ ಅಭಿಮಾನ ತ್ಯಾಗ, ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಚಂಚಲತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಯಾರ ನಿಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿರುವಿಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರಣವಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೇ ದಯೆಯಿಡುವುದು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಸಂಯೋಗ ಪಡೆದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗದಿರುವುದು, ಕೋಮಲತೆ, ಲೋಕ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾಚಿಕೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದು, ತೇಜಸ್ಸು, ಕ್ಷಮೆ, ಧೈರ್ಯ, ಶೌಚಾಚಾರ,

ಸದಾಚಾರ ಮತ್ತು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಶತ್ರುಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮತ್ತು ತಾನು ಪೂಜ್ಯನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ-ಇವು ಗಳೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಜುನ! ದೈವೀ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿದ ಪುರುಷರ ಲಕ್ಷಣಗಳು'.

ನ್ಯಾಯ ದೊರೆತ ಮೇಲೆ ಗೀತೆಯು ಯುದ್ಧಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಮಾನವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಭಗವಂತ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸುಖದುಃಖೇ ಸಮೇ ಕೃತ್ವಾ ಲಾಭಾಲಾಭೌ ಜಯಾಜಯೌ|

ತತೋ ಯುದ್ಧಾಯ ಯುಜ್ಯಸ್ವ ನೈವಂ ಪಾಪಮವಾಪ್ಯಸಿ||

(ಗೀತಾ ೨/೩೮)

‘ಜಯ-ಪರಾಜಯ, ಲಾಭ-ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಂತರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀನು ಪಾಪಭಾಗಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ’.

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ, ಅಲೌಕಿಕ ಧೀರತೆ, ವೀರತೆ, ಗಂಭೀರತೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲತೆಯ ರಹಸ್ಯ ತುಂಬಿದೆ.

ಫಲ, ಆಸಕ್ತಿ, ಅಹಂಕಾರ, ಮಮತಾರಹಿತರಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಿತವನ್ನು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ತವ್ಯ-ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಗೀತೆಯ ಉಪದೇಶ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಜ್ಞಾನಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಕರ್ಮಯೋಗ-ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಎಲ್ಲರ ಪರಮ ಹಿತ ಬಯಸುವುದು. ಈ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನ ರಹಿತರಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆಯೂ ತ್ಯಾಗ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಮಾನತೆಯು ಉಚ್ಚಕೋಟಿಯ ಸಾಧಕರ ಒರೆಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. (ಗೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ೨/೧೫, ೨೮, ೪೮). ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರ ಒರೆಗಲ್ಲು ಸಹ ಸಮಾನತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. (ಗೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ -೫/ ೧೮, ೧೯; ೬/ ೮-೯; ೧೨/೧೮-೧೯; ೧೪/೨೪-೨೫) ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ

ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು-ಇದು ಗೀತೆಯ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಉಪದೇಶ.

ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳೂ ಯುಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಸಬಾರದು, ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದೇಗಡಬಾರದು, ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನಬಾರದು ಮತ್ತು ಉಪವಾಸವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಬಾರದು ಅರ್ಥಾತ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಉಚಿತವಾದ ಭೋಜನ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಸಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವಂತನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ-

ಯುಕ್ತಾಹಾರವಿಹಾರಸ್ಯ ಯುಕ್ತಚೇಷ್ಟಸ್ಯ ಕರ್ಮಸು |

ಯುಕ್ತಸ್ವಪ್ನಾವಬೋಧಸ್ಯ ಯೋಗೋ ಭವತಿ ದುಃಖಹಾ ||

(ಗೀತಾ ೬/೧೭)

‘ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೀತಿಯ ಆಹಾರ-ವಿಹಾರ, ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯ ನಿರ್ದಿ ಹಾಗೂ ಎಚ್ಚತ್ತಿರುವಿಕೆ-ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದುಃಖಗಳ ನಾಶಕಾರಿಯಾದ ಯೋಗವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು’.

ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಕ್ರಿಯೆ, ಭಾವ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಜಸ-ತಾಮಸಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಲು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಅಂತಃಕರಣದ ಉತ್ತಮ ಭಾವ-ಎರಡನ್ನೂ ಸಹ ಗೀತೆಯು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಸಾಧನವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಭಾವಕ್ಕೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ರಹಸ್ಯಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಮಹತ್ತ್ವಪೂರ್ಣ ಭಾವಗಳು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಾ ಇವೆ. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯಂತಹ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಗ್ರಂಥ ನೋಡಲು-ಕೇಳಲು ಮತ್ತು ಓದಲು-ಓದಿಸಲು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಧನ್ಯರು. ನಾವು ಈ

ಸದವಕಾಶದಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು-ಗೀತೆಯನ್ನು ತತ್ಪರತೆಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾ-ಪ್ರೇಮಗಳ ಸಹಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೀತಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರು ಅದನ್ನು ಪದೇ-ಪದೇ ಓದಬೇಕು, ಹೃದಯಂಗಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವೂ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಗವಂತನಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಭಗವತ್ಪ್ರಪೆಯ ಮೂಲಕ ಗೀತೆಯ ತತ್ತ್ವ-ರಹಸ್ಯವು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಗುಣ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಗಳು ಸ್ವತಃ ಗೀತೆಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಗೀತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣ, ಆತ್ಮಬಲ, ಬುದ್ಧಿ ತೇಜಸ್ಸು, ಜ್ಞಾನ, ಆಯುಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶೀರ್ಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅವನು ಪರಮಪದಸ್ವರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್

ವಿರಹದ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಭಗವಂತನೊಡನೆ ಸೇರುವ ಅತಿಶಯ ತೀರ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿರಬೇಕು. ಈ ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಉಪಾಯವಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಮೀನು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಒದ್ದಾಡಿ-ಒದ್ದಾಡಿ ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಒದ್ದಾಟ ಭಗವಂತನ ವಿರಹದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಮೀನು ಚಡಪಡಿಸಿ ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ದೊರೆಯದಿರುವುದೇ, ಅದೇನೋ ಸರಿ, ಆದರೆ ನೀರು ಜಡ ವಸ್ತು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಗವಂತನಾದರೋ ಚೇತನ ಮತ್ತು ಸಹೃದಯಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆಯೇ ದಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮವಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆತ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಸಹ ತಡಮಾಡದೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಬಂಡವಾಳ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ ಮತ್ತು ಬರುವ ಮಹಾಜನಗಳ ಸೇವೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ, ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸರಳವಾಗಿ-ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸುಖ-ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಸ್ವಧರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಈ ಪೂಜಾರೂಪಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಉಂಟಾಗಬಲ್ಲದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ಭಗವಂತನ ನಾಮ-ಜಪದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಕಹಳೆಯ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುವಂತೆ ನಾಮ-ಜಪದ ಕಹಳೆ ಮೊಳಗುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಮನಸ್ಸು-ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಸದಾ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ೧೮/೪೬ ರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪದೇ-ಪದೇ ಮನನ ಮತ್ತು ಚಿಂತನ ಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ತನ್ನನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿಯೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು.

॥ ಓಂ ॥

ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನೇನಮಃ
ಏಕಶ್ಲೋಕೀ

ರಾಮಾಯಣಮ್

ಪೂರ್ವಂ ರಾಮತಪೋವನಾದಿಗಮನಂ ಹತ್ವಾ ಮೃಗಂ ಕಾಂಚನಂ
ವೈದೇಹೀಹರಣಂ ಜಟಾಯುಮರಣಂ ಸುಗ್ರೀವ ಸಂಭಾಷಣಮ್ |
ವಾಲೀನಿಗ್ರಹಣಂ ಸಮುದ್ರತರಣಂ ಲಂಕಾಪುರೀದಾಹನಂ
ಪಶ್ಚಾದ್ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣ ಹನನಂ ಚೈತದ್ಧಿ ರಾಮಾಯಣಮ್ ||

ಮಹಾಭಾರತಮ್

ಆದೌ ಪಾಂಡವಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಜನನಂ ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹೇ ದಾಹನಂ
ದ್ರೂತೇ ಶ್ರೀಹರಣಂ ವನೇವಿಹರಣಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಲಯೇ ವರ್ತನಮ್ ||
ಲೀಲಾಗೋಗ್ರಹಣಂ ರಣೇ ವಿಹರಣಂ ಸಂಧಿಕ್ರಿಯಾಜ್ಯಂಭಣಂ
ಪಶ್ಚಾದ್ಭೀಷ್ಮ ಸುಯೋಧನಾದಿ ಹನನಂ ಚೈತನ್ಮಹಾಭಾರತಮ್ ||

ಭಾಗವತಮ್

ಆದೌ ದೇವಕಿ ದೇವಿಗರ್ಭಜನನಂ ಗೋಪೀಗೃಹೇ ವರ್ಧನಂ
ಮಾಯಾಪೂತನಜೀವಿತಾಪಹರಣಂ ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧಾರಣಮ್ |
ಕಂಸಚ್ಛೇದನಕೌರವಾದಿಹನನಂ ಕುಂತೀಸುತಾಪಾಲನಂ |
ಹೈತದ್ಭಾಗವತಂ ಪುರಾಣಕಥಿತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಲೀಲಾಮೃತಮ್ ||
ಮುಕುಂದ! ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಯಾಚೇ
ಭವಂತಮೇಕಾಂತಮಿಯಂತಮರ್ಥಮ್ |
ಅವಿಸ್ಮೃತಿ ಸ್ವಚ್ಛರಣಾರವಿಂದೇ
ಭವೇ ಭವೇ ಮೇನಸ್ತು ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ ||

(ಮುಕುಂದಮಾಲಾ ಶ್ಲೋಕ - ೩)

“ಹೇ ಮುಕುಂದ! ನಿನಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು-ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಬಯಸಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ನನಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು; ನಿನ್ನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆವು ಉಂಟಾಗದಂತೆಯೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಜನ್ಮ-ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು’.

ನಾಸ್ಯಾ ಧರ್ಮೇ ನ ವಸುನಿಚಯೇ ನೈವ ಕಾಮೋಪಭೋಗೇ
ಯದ್ಯದ್ ಭವ್ಯಂ ಭವತು ಭಗವನ್! ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾನುರೂಪಮ್!
ಏತತ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಂ ಮಮ ಬಹುಮತಂ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರೇಽಪಿ
ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಭೋರುಹಯುಗಗತಾ ನಿಶ್ಚಲಾ ಭಕ್ತಿರಸು||

(ಮುಕುಂದಮಾಲಾ ಶ್ಲೋಕ - ೫)

‘ಓ ಪರಮಾತ್ಮ! ನನಗೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗಳ ಬಯಕೆ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ. ಭೌತಿಕ ಸುಖ-ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ ಈಗ ನನಗೆ ಯಾವದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಂತೆ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲಾ ನಡೆದು ಹೋಗಲಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಏನೆಂದರೆ- ಜನ್ಮ-ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಪಾದ-ಪದ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಕೃಷ್ಣ! ತ್ವದೀಯಪದಪಂಕಜಪಂಜರಾಂತೇ
ಅದೈವ ಮೇ ವಿಶತು ಮಾನಸರಾಜಹಂಸಃ!
ಪ್ರಾಣಪ್ರಯಾಣಸಮಯೇ ಕಫವಾತಪಿತ್ತೈಃ
ಕಂಠಾವರೋಧನವಿಧೌ ಸ್ಮರಣಂ ಕುತಸ್ತೇ||

(ಮು.ಮಾ.ಶ್ಲೋ-೨)

‘ಹೇ ಕೃಷ್ಣ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ರಾಜಹಂಸವು ನಿನ್ನ ಪಾದ-ಪದ್ಮಗಳೆಂಬ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಲಿ, ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಹೋಗುವಾಗ ಕಫ, ವಾತ ಮತ್ತು ಪಿತ್ತಗಳ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಅಂತಹ ವಿಷಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯುಂಟಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?’

ಜಿಹ್ವೇ! ಕೀರ್ತಯ ಕೇಶವಂ, ಮುರರಿಪುಂ ಚೇತೋ ಭಜ ಶ್ರೀಧರಂ
ವಾಣಿದ್ವಂದ್ವ! ಸಮರ್ಚಯಾಚ್ಯುತಕಥಾಃ ಶ್ಲೋತ್ರದ್ವಯ! ತ್ವಂ ಶೃಣು!
ಕೃಷ್ಣಂ ಲೋಕಯ ಲೋಚನದ್ವಯ! ಹರೇ ಗೌಚ್ಛಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮಾಲಯಂ
ಜಿಘ್ರ ಘ್ರಾಣ! ಮುಕುಂದಪಾದತುಲಸೀಂ ಮೂರ್ಧನ್! ನಮಾ
ದೋಕ್ಷಜಂ॥

(ಮು.ಮಾ.ಶ್ಲೋ-೧೬)

‘ಓ ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯೇ! ಕೇಶವನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡು; ಎಲೈ ಮನಸ್ಸೇ
ಮುರಹರನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸು; ಓ ಕೈಗಳೇ ಶ್ರೀಧರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ; ಎಲೈ ಕಿವಿಗಳೇ
ಯಾವಾಗಲೂ ಅಚ್ಯುತನ ಅನಂತ ದಿವ್ಯ ಕಥಾಮೃತಗಳನ್ನೇ ಆಲಿಸುತ್ತಾ ಇರಿ;
ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಎಂದೆಂದೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ; ಎಲೈ
ಕಾಲುಗಳೇ ಸದಾ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದೇಗುಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರಿ; ಎಲೈ
ಮೂಗೇ! ಮುಕುಂದನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ತುಳಸಿಯ ಸುಮಧುರ
ವಾಸನೆಯನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತಿರು. ಓ ಶಿರಸ್ಸೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಆ
ಅಧೋಕ್ಷಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರು.’

ಇದಂ ಶರೀರಂ ಪರಿಣಾಮಪೇಶಲಂ

ಪತತ್ಯವಶ್ಯಂ ಶ್ಲಘಸಂಧಿಜರ್ಜರಮ್।

ಕಿಮೌಷಧೈಃ ಕ್ಲಿಶ್ಯಸಿ? ಮೂಢ! ದುರ್ಮತೇ!

ನಿರಾಯಯಂ ಕೃಷ್ಣರಸಾಯನಂ ಪಿಬ॥

(ಮು.ಮಾ.ಶ್ಲೋ.೩೧)

● ‘ಎಲೈ ತಿಳಿಗೇಡಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನೇ! ಈ ಶರೀರವು ಶಾಶ್ವತವಾದುದಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಇದು ಕೃಶವಾಗಿ ಕೀಲುಗಳೆಲ್ಲ ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳಿಂದ ಏಕೆ ಕಳವಳ-ಪಡುವೆ? ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರೋಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ‘ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ’ ಎಂಬ ದಿವ್ಯ ರಸಾಯನವನ್ನು ಸೇವಿಸು.’

ತತ್ತ್ವಂ ಬ್ರುವಾಣಾನಿ ಪರಂ ಪರಸ್ಮಾತ್
ಮಧು ಕ್ಷರಂತೀವ ಸತಾಂ ಫಲಾನಿ!
ಪ್ರಾವರ್ತಯ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಸ್ಮಿ ಜಿಹ್ವೇ!
ನಾಮಾನಿ ನಾರಾಯಣಗೋಚರಾಣಿ॥

(ಮು.ಮಾ.ಶ್ಲೋ.೩೦)

‘ ಎಲೈ ನಾಲಗೆಯೇ! ಕೈಜೋಡಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ನಿನ್ನನ್ನು
ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ- ಪರಾತ್ಪರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಜೀನನ್ನು
ಹರಿಸುವಂತಿರುವ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವಾದ ಆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು
ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಆತನ ದಿವ್ಯನಾಮಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಇರು.’

ಹರಿ: ಓಂ ತತ್ಸತ್

